

19(in)40

19(in)40

Sven Deraedemaeker

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd op eender welke wijze, zonder voorafgaande, schriftelijke, toelating van de schrijver.

Schrijver: Sven Deraedemaeker

Coverontwerp: Sven Deraedemaeker

ISBN: 9789465019291

© Sven Deraedemaeker

1

Het dorpje bestond uit een paar straten die de kerk omringden. Enkele kleine huizen waar de arbeiders woonden die in de grote brouwerij bij de rand van de nabije stad werkten. Drie boerderijen met wat varkens en koeien in bouwvallige stallen, lagen tussen de rand van het dorp en het bos. Er was de mandenmakerij van 'Jef Riet' die op een paar honderd meter van het bos woonde. Er liep een pad vanaf zijn atelier recht naar de vier vijvers in het bos. De hoeveelheid riet die hij daar kon oogsten was voldoende om nog verschillende jaren door te kunnen gaan met zijn zaak. Aan de andere kant van het bos lag de spoorweg die het oosten van het land verbond met het centrum.

En dan was er natuurlijk ook de obligate Dorpstraat. In dit geval verbond ze Aarschot met Leuven, de grote stad met de brouwerij aan de vaart. Dat was de enige straat waar echt wat te beleven was. Een kroegje met norske uitbater en flets bier, een kruidenier die ook brood verkocht nadat de bakker had besloten dat hij met zijn vijfenzeventig jaar nu echt wel wat rust had verdiend. Hij had de zaakjes mooi voor elkaar en was eindelijk toe aan een comfortabele oude dag. Hij zou elke dag bij de radio zitten en luisteren naar wat ze in Brussel te vertellen hadden. Zich af en toe in de handen wrijven en bedenken

dat ze op 'den boerenbuiten' veel minder miserie hebben dan in de grote stad.

Wat verderop in de straat was de slager, en twee huizen verder woonde Lenke de vroedvrouw van het dorpje. Lenke had de laatste twee generaties dorpingen mee op de wereld helpen zetten. Alleen 'Madame' van het kasteel was naar het gasthuis gegaan in Leuven om te bevallen van haar twee zonen; dat paste bij haar stand. Bovendien spraken ze daar wel Frans en kon zij zich verstaanbaar maken. Van de mensen in het dorp sprak alleen de pastoor enkele woorden Frans. Of hij deed toch alsof. Maar hij was niet de persoon waarmee ze een gesprek wilde aanknopen. Ondanks zijn verwoede pogingen om haar aan te klampen en haar in zijn kerk te krijgen, was er weinig aan de man dat madame van het kasteel interessant vond. Hij had haar nochtans de eerste rij aan de vrouwenkant beloofd. Maar Madame had geen zin om een propaganda marionet te zijn voor de pastoor, of om haar zondagochtenden op te offeren voor één of ander geloof waar ze niks mee had.

Ze vervloekte haar overgrootvader die het kasteel in dit kleine, onooglijke, dorpje had gekocht en laten verbouwen. Ze vervloekte hem om dit quasi achtergestelde gebied op te zoeken en zo zijn hele nageslacht uit de verheven culturele omgeving van Orléans weg te sleuren. Beter was hij in Frankrijk gebleven waar de lavendel groeide in de zon, waar de druiven voor mooie ronde wijnen zorgde en waar het stokbrood smaakte zoals een baguette, waar de zonnebloemen ruisten in de wind en lekkere zaden uitschudden. Beter was hij in Frankrijk gebleven waar de

mensen wel een verstaanbare taal spraken. Maar neen, hij vond het absoluut nodig om naar het Noorden te gaan en daar zijn fortuin verder uit te breiden. Het was hem gelukt ook bovendien. Eerst als brouwer, later als investeerder. En nu, nu zat Madame hier dus. Weduwe Bourbon de Valois met haar twee zonen in een dorpje waar niks te beleven viel en waar de pastoor haar koste wat het kost op de eerste rij van zijn kerk wilde krijgen. Als was ze een attractie waarmee hij andere zieltjes zou winnen, terwijl zijn kerk eigenlijk al behoorlijk gevuld was.

2

De pastoor van het dorp, eerwaarde heer Daniel Huyghe, kwam uit het westelijke deel van het land en had daar zijn parochie en de streek moeten verlaten om een reden die, bij zijn parochianen, nooit helemaal duidelijk was geweest. Bij zijn aankomst in de nieuwe gemeente had hij er ook nogal geheimzinnig over gedaan en was niet ingegaan op allerhande vragen die door leden van de parochieraad, zij het heel voorzichtig en diplomatisch, werden gesteld.

Alleen was het heel opvallend geweest dat hij zijn huishoudster niet had mogen meenemen hoewel hij daarop had aangedrongen. Ze werkte per slot van rekening toch al 15 jaar voor hem. Al vanaf het moment dat hij het seminarie had verlaten. Het bisdom had hem een jonge novice toegewezen voor wie het klooster niet echt geschikt leek. Misschien had ze als huishoudster meer toekomst dan als vrome kloosterzuster. En dat was gebleken ook. Ze had hem 15 jaar lang bijgestaan in de pastorij zodat hij zich alleen maar had moeten concentreren op het geestelijke welzijn en de devote aanbidding van de heer door zijn parochianen in de polder. En desgevallend zijn werk als bezorger van de nodige sacramenten. Hij prees haar voor al haar inzet en toewijding naar hem toe en dus bij uitbreiding naar de Heer.

Nu, hier in 's lands centrum moest hij genoeg nemen met een vrouw die zijn grootmoeder had kunnen zijn en die bij wijze van spreken geen wortelen uit rapen kon herkennen. De kost die ze hem voorschotelde was eentonig en flauw. En was het dan alleen maar dat. Op verschillende andere punten schoot ze duidelijk te kort ten opzichte van zijn zeer toegewijde vorige huishoudster. Stof bleef al wel eens op de kasten liggen. Beddengoed werd niet heel regelmatig ververst. Boeken die moesten blijven liggen, liefst geopend op de benodigde pagina, werden dan wel weer opgeruimd. Schrijfgerei werd opgeborgen op plaatsen waar hij het niet meer kon terugvinden. Zijn studiebijbel met aantekeningen moest hij telkens weer op andere plaatsen gaan zoeken.

Kortom, Katharina schoot duidelijk te kort in haar taken. De pastorij was ook veel te groot om door een vrouw op haar leeftijd vakkundig te worden onderhouden. Op de benedenverdieping alleen al waren negen verschillende ruimtes waarvan hij er maar vier ook effectief gebruikte. Op de bovenverdieping waren zeven kamers en een badkamer. Die laatste gebruikte hij maar al te graag. Pastoor Huyghe had die luxe in de Westhoek niet gekend. Er was zijn slaapkamer, de kamer voor Katharina en twee gastenkamers. De rest werd niet gebruikt en dat was er ook aan te zien.

Hij had al vele brieven naar het bisdom gestuurd om de vrouw te laten vervangen door zijn vorige, onvolprezen, hulp. Maar men hield het daar op de administratieve onmogelijkheid om een huishoudster van het ene bisdom naar het andere over te plaatsen. Met pastoors was dat

veel minder moeilijk. Het zou nog wel even duren voordat Daniel Huyghe zich bij de situatie ging neerleggen.

De leden van de parochieraad had hij al verschillende keren duidelijk gemaakt dat hij de vragen, hoe voorzichtig en diplomatisch ook, omtrent zijn vorige huishoudster niet apprecieerde en hij zou ze ook niet langer dulden. Ze zouden hem met het nodige respect behandelen en zich onthouden van alle ongepaste vragen. Uiteraard hield de raad zich hieraan. Tenminste toch wanneer de pastoor in de buurt was.

3

Er was ook nog het snoepwinkeltje van Matilleke. Het feit dat haar huis net achter de bocht aan het dorpsschooltje lag, kwam haar bijzonder goed uit. Strategisch bekeken was dit de ideale plek om een snoepwinkel open te houden. De slierten drop hingen er aan haken in het plafond en in grote potten zaten bollen in verschillende soorten smaak en kleur. De potten waren op hoge kasten gezet zodat de kinderen er niet zomaar met hun handen in konden. Matilleke keek wel uit met die kleine belhamels. Neen neen, ze telde zelf de snoepjes om ze dan in de papieren puntzakjes te steken. En wanneer die schavuiten dan vriendelijk ‘dank u wel Tilleke’ zeiden, deed ze er nog een extra bol bij. Dat hadden ze snel door overigens.

Ze snelden om het eerst vanaf de speelplaats naar het winkeltje nadat hoofdmeester Debond de kleine bronzen bel, die bij de ingang van het gebouw hing, voor de laatste keer van de dag liet klingelen. Debond had nog drie leraren tot zijn beschikking en met hun vieren probeerden ze de jeugdige snaken de basis van het rekenen bij te brengen, evenals het foutloos lezen en schrijven van het schoon Vlaams. De kinderen waren niet allemaal even snel in het absorberen van de kennis die hen werd voorgeschoteld maar het gros zou wel ergens aan de slag geraken wanneer ze 14 of ouder werden. En

een enkeling zou misschien wel verder studeren en ook leraar worden, of pastoor of, wie weet, zelfs dokter.

De jongens waren volgens hun leeftijd verdeeld in vier groepen en hadden, per groep, een lokaal toegewezen gekregen. De kleine ruimte waar de vier leraren af en toe konden samenzitten en een sigaret roken, stond gemeenzaam bekend als het smoorkot.

Het bureau van de hoofdmeester was door de jaren heen wat in onbruik geraakt en deed nu eerder dienst als opslagruimte en borstelkot. Op de speelplaats was er buiten het sanitaire blokje ook nog een afdakje waaronder de kinderen konden schuilen wanneer het regende. Ze pasten er niet allemaal tezamen onder. Het recht van de snelste en sterkste liet zich gelden bij slecht weer.